

REDACȚIUNEA,
Administrativă și Tipografie
Brașov, piata mare nr. 30.
TELEFON Nr. 228.
Scriitori notaranci nu se
primesc.
Manuscriptele nu se retrag.
În așteptare
se prezintă la Administrativă
Brașov și la următoarele
BIROURI DE ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf.
Rux. Augenfeld & Emeric Lea-
ner. Heinrich Schaeck. A. D.
polik Nachf., Anton Orpelic.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsébet-körút)
Prețul inserțiunilor: o serie
garson pe o coloană și bani
pentru publicarea. Publicări
mai dese după taxă și invoca-
tă. — RECLAME pe pagina
de o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

Nr. 98.

Brașov, Miercuri 6 (19) Maiu

1909.

Noua situație în Europa.

Întâlnirea împăraților aliați la Viena și în deosebi roăsturile, tinute de cei doi suverani cu această ocazie, formează încă și acum obiectul discuțiunii în presa europeană. Toți sunt, firește, de acord că la Viena a fost sigilată de astă-dată din nou alianța triplă în centrul Europei, având la dosarni su un succes mare al politicei germano-austriace, ce dirige această alianță, succese reportat de curând în urma crizei exterioare, ce a fost provocat anexiunea Bosniei. Recunosc că Paris ca și cei dela Londra, că ace succes se dătoare în primul rând pregătirei militare, pe care se bazează tripla alianță și că astăzi alianța germano-austriacă predomină situaționean Europa, fiind elementul cel mai important al politicei internaționale. Espre foile germane și austro-ungarenu mai vorbim. Ele constată cu bucurie în primul rând că tripla alianță există în toată puterea ei de mai înainte și în mania tuturor profetilor ele, ce i-s'au făcut până acum de către adversari, și că tinta ei este și stăzii a fi scutul păcii universale. Mi relevază cu multă satisfacție acce foi, dovada ce s'a adus la festivităile întâlnirei din Viena, că Italia nu s'a înstrăinat, cum se credea, de tripla alianță și că concursul ei a fost de mare preț pentru a se putea evita isbucnirea răsboiului în conflictul austro-sârbesc.

„Perseveranța“ în Roma zice, că nu la Brindisi, ci la Viena a trebuit să fie proclamată existența mai depare și integritatea triplei alianțe. Credința Italiei a primit cea mai înaltă recunoștință. Numai mijlocirea Italiei între cele două tabere diplomatice, în cari a fost împărțită Europa, a ferit-o de o nenorocire a răsboiului. „Tripla alianță a serbat în palatul din Viena un triumf, nu ne indoim că ea va fi reînnoită.“

Foile din Paris și Londra relevază mai cu seamă că cele trei puteri: Franța, Anglia și Rusia, trebuie să facă și ele în viitor o politică militară mai perzistentă și mai prudentă; totodată accentuează că echilibru european a fost greu turburat prin situaționea nouă creată de succesele diplomației austro-germane.

Un ziarist distins francez, redactorul dela „Revue des deux Mondes“ pune acum întrebarea: cari vor fi consecențele ultimei crize exterioare, și să încearcă să calculeze căstigul uneia și perderea celeilalte părți. „Onoare celui ce se cuvine onoare“ zice el. „Austro-Ungaria a rezolvat o cestiune gravă. Br. Aehrenthal își are succesul său, aceasta e nedisputabil. Dar nu e sigur că sămânța ce a sămânăto pentru viitor va da roade bune. Rivalitatea Austriei și Rusiei în Balcani s'a înăsprit, și ultimele evenimente ar putea să lase în inima Rușilor un ghimpe durabil. Aceasta ar fi pentru întreaga Europă un element de nesiguranță, și, s'o spunem verde, ar însemna răsboiul într'un termin mai scurt ori mai lung. Viena se va sili să reia și să lege din nou firul tăiat, dând Slavilor din Bosnia și Herțegovina cât mai multă libertate, iar Sărbilor cât mai multe avantajii economice. Germania prin intervenirea sa la Petersburg a adus fără indoială un mare serviciu păcii, dar s'a și stricat total cu opinia publică din Rusia. Bismarck obicinuia a zice, că între Berlin și Petersburg nu e permis să fie nici odată ruptă sărma. Un diplomat rus a zis nu de mult către un coleg al său german: „Guvernul D-voastră a tăiat sărma“. Germania a voit să dovedească Rusiei, că aceasta cu toată amicitia, ce o leagă de Anglia și Franță, nu poate să-și recăstige influența sa în Balcani, fără de permisiunea germană, dar a dobândit totodată un succes, pe care

nă la căutat: a impins Rusia și mai mult spre Anglia. Se zice în genere, că Germania a dobândit un succes diplomatic și s'ar crede, că așa este. Dar unde va ajunge ea cu astfel de succese? Oare cele două grupuri de puteri, cari se împart în Europa și asigură echilibru, să nu mai înceteze de a se amenința? Oare să rămână tot așa, ca cel mai mic incident să dea naștere certelor între ele? Aceasta ar fi un joc periculos și ar aduce de sigur răsboiul, pe care nimeni nu-l dorește.“

Francezii au dovedit în adevăr, de astă-dată, că nu doresc răsboiul — dar răsboiul va veni tocmai când va fi mai puțin dorit și așteptat. Europa cu anevoie va putea scăpa de el.

Consfatuiri între ministrui. După știrile mai nouă starea sănătății ministrului Kossuth s'a ameliorat și astfel s'a putut relua din nou confațuirile. Ministrul Wekerle și Apponyi au vizitat eri pe Kossuth, în a căru locuință au avut o conferință mai lungă. Wekerle a raportat lui Kossuth despre cele experiente la Viena și despre conferințele avute cu ministrul comuni. Mai târziu Kossuth a fost vizitat de Iuliu Iaști, care — precum se spune — a cerut lui Kossuth să convoace o conferință a particui independent, pentru a lău poziție definitivă în cestiunea crizei. Kossuth a răspuns, că n'a sosit încă timpul pentru tinerea unei astfel de conferințe și deci nu poate satisface deocamdată cererei lui Iaști și soții.

Convectivele grupului băncii maghiare. În urmă zilele din urmă, n'au prea fost pe placul conducerii partidului independent. Acestei nemulțumiri s'a dat expresiune printr-un comunicat, apărut Duminecă în semioficiosul „Magyar Tudósító“, în care se spune, că conduceră partidului nu poate aproba conferințe, în cari se iau hotărâri unilaterale, cari pot lega moralitatea pe cei intruini. Comunicatul acesta n'a avut însă rezultatul dorit, căci săptămâna aceasta s'a convocat din nou astfel de convențiile. Cei grupei în jurul băncii maghiare sunt de părere, că în momente atât de critică îi stă fiecare în drept de-a

intruni pe soții săi de principiu, pentru a stabili o procedere unitară.

Se vede, că legăturile de disciplină în sănul partidului independent lasă mult de dorit.

Maghiarii și arhiducele moștenitor. Pentru a contrabalașa antipatia tot mai pronuntată a koșuthiștilor în contra arhiducelui Francisc Ferdinand, un aristocrat maghiar a cresut de consult să scrie în numărul recent al ziarului „Magyarorszag“ că arhiducele-moștenitor e din cale afară indignat, pentru pretinsa sa atitudine antimaghiară, ce i-se impută. Nu este adevarat — ar fi zis arhiducele — că el pretinde execuțarea unei reforme electorale radicale cu scop de a slabi sau nimici egemenia maghiară. Doamne firește! Din contră dânsul știe, că în Ungaria se poate guverna numai susținându-se aceasta egemonie.

Amintitul ziar înregistrează cu o vădită satisfacție această nouă versiune.

Al doilea proces de presă

al d-lui Francisc Hossu Longin.

Eată ce scrie sub titlu acesta „Libertatea“ din Orăștie, cu datu de 2 (15) Maiu:

Cetitorilor „Libertății“ le e cunoscut că pentru numărul jubilar al „Gazetei Transilvaniei“, printre cei vreo 8 bărbați ce au procese de presă pentru că un articol scris și subscris în acel număr, e și d-l Francisc Hossu-Longin, avocat în Deva, unul din cei mai nefinduplăciți și drepti Români. Procesul pentru acel articol nu e încă ajuns la pertractare, și „Gazeta Transilvaniei“ ne aduce stirea, că un nou proces a fost pornit de procuratură contra d-lui Francisc Hossu din Deva, pentru un articol „Mea Culpa“ scris în numărul 286 din anul trecut al acestui ziar.

Acest proces se face foarte interesant. D-l Hossu în articolul pentru care e tras la răspundere, nici nu vorbește de Unguri nimic, ci zbuciuie inteligența românească, care nu-și face datoria în luptele naționale!

D-sa zice în articolul cu pricina, că te cuprinde grije și întristare când auzi și cetești zilnic atâtea jaluiri și tânguri, și căutând după pricina răului, află că de aceea avem atâtea prilegiuri de tânguire,

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Câteva observații asupra filozofiei moniste a lui Ernest Haeckel.

(Urmare.)

Un alt neajuns al filozofiei moniste a naturaliștilor este negaționea cauzelor finale. Unii recunosc finalitatea lăuntrică, însă numai în natură organică, în plante și în animale; o neagă însă în natură neorganică, ale cărei fenomene le explică prin cauze eficiente, așa că prin procese fizice și chimice, provocate de mișcări venite din afară.

In contra părerii acestor naturaliști aducem însă concepționea lor monistă despre univers, care nu mai are înțeles în ipoteza unilaterală a cauzelor primare eficiente. Cum să ne explicăm atunci unitatea pulerelor naturei, cari își au îstorul în ființă primăvă, una și aceeași, numită de unii substanță, de alții energie, tendință, voință și dor de viață?! Dacă negăm naturei finalitatea sa dela începutul ei, ar urma să-i negăm și în plăsmuirea organismelor viețuitoare; și atunci venim în contradicție nu numai cu concepționea monistă și metafizică a universului, ci și cu experiența, care ne arată lămurit, cum organismul și fiecare parte a lui își are destinaționea sa. După o veche ma-

xim, natura nu face nimic înzadăr, ceea ce ni-se pare numai un efect, este în același timp și un scop. Aceasta se poate vedea lesne în viața plantelor și animalelor. În restul naturii, dacă finalitatea interioră nu se poate dovedi, ea nu se poate nici nega; pentru că nu se poate dovedi lipsa ei în mod științific. E o problemă metafizică: și reflecțiunea ne silește a admite, ca ipoteză, existența ei.

Haeckel și alți naturaliști, împreună cu finalitatea exterioară, care presupune o inteligență creatoare în afară de lume, neagă și finalitatea lăuntrică nu numai în materia neorganică, ci în toată natura. În contra acestei păreri cred că putem opune însăși afirmaționea lui Haeckel cu propriile sale cuvinte. El zice, în opul citat, p. 128 (»Echelle des sensations«): »Toate organismele vii, fără excepție, sunt simbioze; ele deosebesc condițiunile mediului exterior din jurul lor și lucrează asupra lor prin anumite schimbări produse în ele însele. Cu toate acestea tareea sa convingere monistă este, că pretutindeni fenomenele au cauze mecanice« (op. cit. p. 265).

La p. 257, acelaș op, vorbind de afinitățile elective ale elementelor, zice: »Toate gradele de inclinaționi, dela cea mai desăvârșită nepăsare până la cea mai violentă pasiune, se observă în atitudinea chimică a felurilor elemente față unele cu altele; întocmai cum același fenomen

joacă un mare rol în psihologia omului și în particular, în inclinațiile celor două sexe unii pentru altul. Goethe în romanul său *Afinitățile elective*, a apropiat raporturile înre doi îndrăgostiți de fenomenele de același fel, cari se observă în combinațiile chimice... Este aceeași mișcare violentă, prin care doi atomi de hidrogen și un atom de oxigen se unesc, ca să formeze o molecule de apă. Această fundamentală *mită a afinităților ele live în toată natură*, dela cel mai simplu proces chimic pînă la cel mai complicat roman de amor, a fost recunoscută din al 5-lea veac înainte de Crist, de către marele filosof naturalist grec, *Empedocle*, în doctrina sa *despre iubirea și ura elementelor*. Azi ea e confirmată prin intereseantele progrese ale *psichologiei celulare*, a cărei înaltă însemnatate n'a fost întrevăzută de cătă în cei din urmă treizeci de ani.«

Cum ne-am putea explica, fără ideia unei finalități lăuntrice, inclinațiunea și repulsionea elementelor și a corporilor, unele pentru altele? Ce înțeles ar avea atragerea reciprocă a două elemente, sau pe o scară mai înaltă, mișcarea unui organism și reacțiunea lui în contra escitarilor din afară, dacă n-ar tinde către o anumită tantă? Oare se poate nega tensiunea inclinațiunei sexuale, bună oară, în om, în animale, și chiar în viața plantelor? Firește, nu e vorba aici de un scop conștiut, ca cel planuit de mintea ome-

nească, nici chiar în om, cu atât mai puțin în restul naturei; ci de un imbold lăuntric sau de o tendință către o anumită stare.

Selectiunea luptă pentru existența și adoptarea sau întocmirea după mediul înconjurător, recunoscute azi ca legi universale, după cari se face evoluționea vieții vegetale și animale, nici nu pot fi înțelese fără ideia de scop, care e cuprinsă ca notă esențială în noțiunea lor. Fiecare corp organic, fiecare element și întreagă natura voește ceva și e mereu în mișcare pentru împlinirea acestei voințe. Firește, nu e vorba, o repet, de o voință conștiută, cum o cunoaștem în noi însine. Ce voește natura? Ce voește fiecare ființă și fiecare element? Voește totdeauna o nouă stare, și anume starea realizată prin mișcare sau lucrare făcută: precum acțiunea noastră de a mâncă sau de a bea tinde la înlăturarea foamei și a setei și la starea de săturare a organismului. Efectul, la care tinde totdeauna natura, este sau numai o simplă stare, deosebită de cea anteroară sau este formarea unui corp nou, ca în combinațiunile și descompunerile chimice; sau este plăsmuirea unui nou vegetal sau animal, adeoc generațiunea.

Astfel, toate schimbările și fenomenele în natură se produc prin două feluri de cauze: unele, *cauze eficiente*, care lăurează din afară asupra corporilor și în-

GAZETA apare în fiecare zi.
Abonamente pentru Austria-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe săptămuni
12 cor., pe trei luni 6 cor.;
M-rii de Duminică 4 cor. pe zi.
Pentru România și Moldova,
Pe un an 40 franci, pe săptămuni
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.;
M-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumără la toate oficiile postale din înțări și în afara și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrator, Piața mare
târgul Inuiu Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe săptămuni
luni 10 cor. pe trei luni 5 cor.
Ou dusul acasă: Pe un an 24 cor.,
pe săptămuni luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un exemplar
10 bani. — Atât abona-
mentele, că și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

pentru că conducătorii firești ai poporului nostru, toți intelectualii (oamenii noștri cu carte, cu învățătură, mai multă și mai mică), în fața urgilor de tot felul ce cad asupra poporului nostru: *nu vreau să lupte așa, precum recer atacurile ce ne vin!*, ci sub felurile cuvine se trag înapoi pe rând din linia de apărare, și așa luptele noastre n'au să fie decât perdute și azi și mâne!

Si zugrăvește aceste păreri ale d-sale cu pilde din *sate și orașe*, unde perdem multe-multe celea ce ni s'ar cădea, și am și putea câștiga, dacă cărturarii din partea locului ar fi la locul lor și ar lumina poporul și l'ar chima la luptă pentru dreptul său! Ci în loc de asta, mulți cărturari nu numai nu se expun ei însăși, ci se ferească în toată forma a da vreun sfat poporului măcar, ca nu cumva să-și primejduiască ale lor trebșoare ce le au cu cei »domni«...

Aceste păcate ale noastre proprii, le zbuciuie d-l advacat Hosszu-Longin în articolul d-sale, — și, lucru minunat!, în loc să iee de cap *România*, cărora atâtora li se potrivește icoana ce o zugrăvește și o infierează, — s'a supărat procurorul! Că el a zis așa: Scriitorul articoului acestuia e »primejdios«: el ceară inteligență neamului său, că de ce e prea lasă-mă să te las, și prin asta o asumă asupra Maghiarilor, — aşadar iacă-l că atâtă contra Maghiarilor! Pe el!

Si i-a făcut proces că de ce-și ocărăste *frații* pentru că-s prea tândăloși ori târători și nebărbați!

D-l Hosszu a înaintat tribunalului un recurs contra cercetării asupra d-sale, făcând o strașnică critică înțelepciunii procurorului, care îl trage la răspundere pentru ce crede că a gândit scriitorul, nu pentru ce a scris!

Politica guvernului turcesc față de Români.

Sunt indicii serioase și declarații publice făcute de bărbații de stat ai Turciei, — scrie »Scoala« — cari acum joacă un rol hotărător în viața publică a imperiului otoman, din cari se poate deduce că oare-care garantă, că o nouă eră se va deschide pentru România macedoneni. În opera de reforme interne ce-o proiectează cercurile conducătoare din Constantinopol se calculează mult și cu România macedoneni. S'au convins acum cei dela Cornul de Aur, că elementul românesc este cel mai devotat și cel mai accesibil curențelor moderne de idei și că el n'are nici o aspirație contrară intereselor Turciei sau poporului turcesc. De aceia toți oamenii de stat se gândesc acum ce și cum ar trebui de făcut pentru Români să fie mulțumiți și să formeze o pârghie puternică a politicei celor din Cornul de Aur în partea apusă a Turciei europene, unde interesele de stat ale Turciei sunt mai mult și în permanență primejduite.

Ferid pașa, fostul mare vizir și actual ministru de interne al Turciei, este suflul nouei orientații în politica internă. Unul din cei mai de seamă oameni de stat ai imperiului otoman, Ferid pașa vede chiar marile dificultăți ce le va întâmpina noua politică turcească în Balcani. Si de aceea el a făcut de pe acum declarații precise asupra politicei sale: Va susține pe Români și pe Albanezi, care împreună cu Turci vor trebui să se opună înaintării slavizmului și propagandei panslavă sau panbulgare. Va căuta să determine pe Greci, ca întreaga lor acțiune să fie dirigată numai în contra Bulgarilor.

duc anumite schimbări în ele; altele *cauze finale*, cari lucrează din lăuntru și produc reacțiunea în contra excitaților venite din afară. Cauzele eficiente se pot cu-năște lesne prin simțurile din afară, prin vedere, pipăit etc., și formează obiectul științelor experimentale. Cauzele finale sunt mai aștepte de cunoscut, chiar în finele vietuitoare, iar în natură neorganică numai luată în întregul ei și privată în strânsa și largă cu natura organică a ființelor vietuitoare putem înțelege o finalitate interioară. Dar ea se impune ca o ipoteză urmată din concepțunea monistă a universului, care nu are înțeles fără ideia de plan sau de scop, Singurul înțeles, ce il poate avea pentru noi universul și natura fiecărei planete, atât după concepțunea monistă cât și după cea dualistă a lumii, este desvoltarea vieții. Haeckel, împreună cu alți naturaliști, nu numai nu recunosc această finalitate, dar neagă și înșași puterea de viață, reducând-o la puterile fizice și chimice.

(Finea urmează.)

Mai clar nu se poate. Si credem că aceasta va fi politica nu numai a lui Ferid pașa, ci o politică adeverănat națională, urmată de toate guvernele.

Ferid pașa și-a pus însă în gând să împace pe Români cu Grecii. Si în această ordine de idei a făcut declarații foarte drastice în contra Grecilor, admonestându-i cu multă dreptate și severitate, că numai sovinismul, grandomania și intoleranța lor este cauza decăderii lor atât de adânci. Si dacă vor continua tot pe această cale, Bulgaria și vor stinge cu totul. De aceea este în interesul lor să se împace cu România, acordând acestora biserică lor națională. Ferid pașa a mai spus, că se va sili a deschide bine ochii Grecilor și să-i facă să înțeleagă căt de mare este interesul lor, ca să dea Românilor de bunăvoie tot ce aceștia cer și să trăiască cu ei în bună armonie.

Dela Academia Română

Discursul de deschidere al președintelui Academiei Anghel Saligny rostit în 1 (14) Maiu. c.

Domnilor colegi!

Sesiunea generală pe care o deschidem astăzi începe a treia serie a sesiunilor anuale ale acestei instituții. Au fost la început 12 sesiuni de toamnă în anii 1867—1878 și ele formează epoca pregătitoare a Societății Academiei Române. Au urmat apoi 31 sesiuni înainte de sărbătorile Invierii dela 1879 până în anul trecut — epoca în care Academia a fost ridicată prin lege la treapta de institut național, și-a largit cercul de activitate și, și-a asigurat absolută libertate și independentă în desvoltarea activității sale.

Astăzi începem a treia perioadă, aceea a sesiunilor de Maiu.

Nu cred că pot mai bine face înădurarea lucrărilor din această perioadă, decât urând din toată inimă ca instituția noastră să prospereze cu zelul având în perioada care începe azi, cum a prosperat în cea precedentă.

Bazele organizării, pe care s'a așezat activitatea Academiei la 1879, au fost fericit concepute, dând în cuprinsul preocupărilor acestei instituții munca intelectuală a neamului nostru și toate năzuințele lui spre înălțarea culturală.

Organizarea astfel concepută a fost pusă în aplicare cu stăruință și muncă. La înălțarea Academiei toti memrii și-au adus parte la muncă, de îngrijire și de stăruință. În fruntea tuturor a stat însă acela, a cărui lipsă se simte astăzi dintre noi și pe care dorim să-l vedem căt mai curând iarăși pe scaunul pe care ne-am obișnuit a-l vedea de un sfert de secol: acesta este d-l Dimitrie Sturdza, secretarul nostru general.

Prestigiul Academiei a crescut an cu an atât între Români, cât și în țările străine și depărtate.

Cresterea prestigiului în țără-i-a tras mare incredere în opinia publică și aceasta a avut ca rezultat multele donații și legate, cari i-au pus la dispoziție mijloace tot mai însemnate pentru susținerea activității sale și pentru creșterea influenței ei asupra mișcării literare și științifice. Academia a ajuns astfel apărul suprem pe aceste terenuri de producție a activităței intelectuale românești.

Numele Academiei noastre și prestigiul ei în străinătate crește întruna și este învederat de multimea tot crescândă a publicațiunilor de tot felul, al căror schimb este cerut din ce în ce mai des, de instituții similare din toate țările de cultură.

Puteam privi cu mulțumire progresele făcute de această instituție, care are înalță misiune de a concentra întrânsa și de a lumina aspirațiunile culturale ale neamului, dându-le direcțiiune sănătoasă și având spre sferele curate și înălțătoare ale gândirii. Să avem însă privirea noastră totdeauna atâtă spre drumul lung pe care mai trebuie să-l facem cu pași grăbiti că să ajungem la același nivel undă cu ajuns popoarele cu un trecut mai niciose ca al nostru, popoare cari au putut să se ingrijescă de cultivarea mintii, pe când noi cu mare greutate ne apărăm existența.

In acest mers grăbit al neamului nostru pe calea culturii, Academia are menirea de a fi conducătorul pînăcăpăt, farul luminător, care să arate și să lumineze drumul bun de urmat și călele rele de ferit.

Conștiința acestei înalte misiuni și grele răspunderi este împedie și mintea noastră a tuturor trebue să fie tot așa de împedie și în mintile urmașilor noștri.

Pildă vie și indemn luminos am avut în îndeplinirea acestor datorii în saptele

și în vorbele Augustului nostru președ. de onoare și protector, M. S. Regele, care nu numai a urmărit totdeauna cu statornică și binevoitoare atenționare lucrările Academiei, dar adeseori a venit între noi și a luat parte la lucrările noastre, spunându-ne cuvinte cu rost adânc pentru trecutul, prezentul și viitorul neamului.

Legătura strânsă între dinastia regală și Academia Română s'a manifestat în toate împrejurările și mai ales în toate acele ședințe, în cari M. S. Regele a ținut să fie însoțit în sănul acestei familii de M. S. Regina și de Principii Regali, menținându-o odată treptele tronului și a purtat glorioasa coroană de oțel.

Urând ca lucrările, pe care le începem azi să fie rodnice, declar sesiunea generală deschisă.

STIRILE ZILEI.

— 5 Maiu v.

Serbarea de primăvară a Keuniuniei femeilor române din Brașov în folosul Internatului Orfelinat se va tine în casă de timp favorabil Duminecă în 10/23 Mai în grădina casei de tir (Schützenhaus) de sub Tâmpa. Începutul serbarei la orele 4 p. m. În program sunt luate: piese execuționate de muzica militară, »Dansul primăverii« și coruri execuționate de elevile Internatului. Loterie de obiecte cu 80 de câștiguri. Intrarea 60 bani. Invitații speciale nu se trimite.

Atragem deosebită atenționare a publicului românesc asupra acestei frumoase serbări, care promite a fi o distracție plăcută pentru societatea românească din Brașov.

Moartea ziaristului Marion. Cu mare părere de rău am aflat despre moartea confratului nostru Dimitrie Marinescu, cunoscut sub numele său de publicist Marion, bine cunoscut și cetitorilor noștri ca vechiul colaborator la *Gazeta poporă* de Duminecă. A răposat în București Vinerea trecută. Marion a fost unul dintre cei mai populari ziaristi ai capitalei române. Se distingea mai ales prin descrierile sale în proză și versuri de scene de mahala redactate cu mult umor și spirit, cari i-au căștigat reputația de care se bucură mai ales la massele cetitorilor din suburbii. Marion a murit în etate numai de 50 ani. Timp de peste 16 ani a colaborat la *Universul*. Vara făcea adeseori excursiuni și pe la noi și mai ales în Brașov și plăcea să petreacă. Era om foarte plăcut și prevenitor și bun camarad. A fost membru în sindicatul ziaristilor din București. Adresă familiile sale condolențele noastre cele mai sincere.

Duminecă d. a. au fost depuse în locașul de veșnică odihnă rămășitele pământăști ale neobositului nostru confrate Marion-Marion. La această înmormântare, scrie »Viit.«, a luat parte foarte multă lume; tineri și bătrâni, copii și doamne, venise să vadă pentru cea din urmă dată pe scriitorul lor favorit căci, orice să zice, ori cum să judeca vre-o critică savantă, Marion era scriitorul favorit al tuturor, căci el a știut să descreștească toate frunțile cu umorul lui neintrecut. Din scriitorii aflați în Capitală și din ziaristi nu a lipsit aproape nici unul.

Serviciul religios a fost oficiat de către P. S. S. Arhieoreul Sofronie Vulpescu, inconjurat de preoții dela bisericele din prejurul locuinței repausatului. Cortegiul funerar a pornit din str. Kozelor. Coroanele erau purtate de d-nii I. Popescu, primul redactor al »Universului«, Const. Demetrescu, primul redactor al »Minervei«, George Ranetti și Ath. Ranetti ziaristi. Neuitatul Marion fiind cavaler al »Coroanei României«, onorurile militare au fost date de un pluton din reg. Ilfov Nr. 21. Printre numărătoarele coroane, cele mai frumoase erau din partea: »Sindicatului ziaristilor«, redactorilor »Minervei«, »Biourului de reportaj al pressei«, d-nei Teodora Cazzavilan-Dumitrescu, personalului ziarului »Universul«, d-lor Spiru Gheorghiu, Dumitrescu-Cămpina, Papadopol etc.

In fața »Universului« d-l N. G. Marinescu, redactor al acestui ziar, a ținut o discuție cuvântare. D-sa a arătat meritele răpusatului, insistând cu deosebire asupra calităților de bun coleg, prin cari se distinge Marion. Mai greu decât publicul care îl aprețea, decât prietenii cari îl iubeau, au fost loviți cei dela »Universul« care pierd un tovarăș neprețuat.

Cortegiul a pornit apoi pe str. Sf. Ionică, trecând prin piata Teatrului, Calea Victoriei, str. Carol și calea Șerban-Vodă până la cimitirul Belu.

Pentru nenorociti din Calabria. Prea Venerabil Ordinariat arhiepiscopal din

Blaj a trimis Sf. Sale Pontificelui 6384 cor. 84 bani, colectați pentru nenorociți din Calabria dela credincioșii români din arhidiecesă.

Promoție. D-l Grigore Gherman, fiul preotului din Turdaș (com. Alba-Iulia) a fost promovat în ziua de 15 Maiu 1909 doctor în științele juridice, la universitatea din Budapesta.

Din Turnu-Severin ni se scrie, că comitetul societății muzicale românești de acolo »Doina«, hotărând să cinstească amintirea zilei de 3 Maiu 1848, a făcut să se oficieze *Duminică în 3 Maiu* ora 9^{1/2} dim. în sf. Biserică »Adormirea Maicii Domnului« un parastas intru pomenirea susfletului acelora ce s'au jertfit atunci pentru liberarea Neamului.

Cununie. Clementina și Sebastian Corches, văd. Roza Popescu, ne anunță celebrarea religioasă a cununiei fililor lor Virgil cu Florica, care se va celebra Luni în 18 (31) Maiu 1909 la orele 4 p. m. în biserică română gr. or. din M. Lazuri.

Dela camara advocațială din Brașov. Duminecă s'a ținut adunarea generală anuală a camerei advocațiale din Brașov. Din raportul secretarului rezultă, că în anul 1908, s'au înscris în cameră 7 advocați noi. Numărul total al advocaților, aparținători acestei camere, e de 90, iar al candidaților de advocați 84.

Necrolog. În 1 Maiu v. a început din viață în Tărâlungeni Ioan R. Brătucu, comersant în Ploiești în etate de 42 ani. Înmormântarea a avut loc Duminecă în 3 l. c. v. în cavelor familiari dela biserică română din comuna Tărâlungeni.

Dela fondul grădinișilor români. În adunarea generală a fondului grădinișilor români din Făgăraș, tinută în toamna anului trecut, a fost ales ca președinte dep. Dr. Nic. Șerban. Ministrul de culte însă aprobă alegerea d-lui Dr. Nic. Șerban și cu condescere afacerilor presidiale a fost încredințat și pe mai departe fostul președinte, d-l major în rez. Nic. Sandru de Viștea.

Cămătari la sate. În timpul din urmă s'au făcut din mai multe părți peste 100 denunțări în contra economului Teodor Morar din Nușfalău (com. Bistrița) pentru cămătărie. Cu ocazia perchiiziunii făcute în locuința lui Morar de către judecător din Bistrița, Geza Preinesberger, s'au aflat la acesta cambii în valoare de peste 10.000 cor. Cercetarea continuă. S'a tot zis că băncile ne vor scăpa de cămătari. Ei bine pe la Nușfalău nu se știe de existența băncilor românești?

Arenșanți evadăți. Din închisoarea din Deva au evadat Duminecă dimineața trei arenșanți: Constantin Bulardu, Bela Prodan-Racz și Petru Lăzăru, criminali, cari erau închiși într-o celulă pentru bolnavi. Desfăcând un pat de fier, celor trei le-a succes cu bucățile de fier să spargă zidul. S'au scoborât apoi cu ajutorul unor cearșafe legate unul de altul în curtea închisorii, de unde sărind peste zid, au ajuns în grădina ce se află situată la spatele închisorii. Gendarmii au plecat imediat pe urma lor.

Biblioteca Academiei Române. În luna Aprilie 1909 s'au consultat 2617 volume și broșuri tipărite, de către 941 cetitori; 164 manuscripte, 2613 documente, 23 cărți vechi (1508—1830) au fost comunicate la 121 cetitori. Colecțiunile bibliotecii au sprijit în această lună cu 496 volume și broșuri, 169 numere de reviste române, 268 reviste străine, 10 volume și portrete, 712 foi volante și 3 monezi.

Serbarea de gimnastică dela liceul Lazăr. În București există două societăți de gimnastică »Viitorul« și »Inainte« din care fac parte elevii liceului Lazăr, constituite în societatea »Viitorul« și absolvenții

Pentru advocații români. Subsemnatul doctor în drept dela Facultatea din Paris, pe punctul de a pune sub presă „Anuarul Baroului” ediția II-a, m' am hotărât să consacru o parte, în această lucrare statistică și publicație de auto-biografii, confrăților de peste hotare. În consecință, coi care doresc să figureze în viitoarea carte (cu nume, adresă, decorațiuni, titlu academic, scrieri produse, funcții ocupate, etc.) n'au decât să-mi trimită (prin mandat postal) cinci lei *de pret ori ce taxă* și vor primi (*franco*) un exemplar din I-a ediție în care vor găsi (la pag. XVII) buletinul-model gata să fie completat și înapoiat. Ca să pot introduce inovaționarea proiectată, am nevoie de concursul și adesunea unui număr mai însemnat de colegi. — Rezultatul ce urmăresc este, înainte de toate, să ne cunoaștem între noi.

Ziarele române din Austro-Ungaria sunt rugate să reproducă rândurile aceste.

Petre Ghițăciu, avocat, Craiova.

Aniversarea a cinci bătălii. În anul acesta se împlinesc 200 de ani dela bătălia dela Malplaquet (Belgia), 100 de ani dela bătăliile dela Essling și Wagram (Austria de jos) și 50 de ani dela bătăliile de la Solferino și Magenta (Lombardia). Am putea deci spune că anul 1909 este anul aniversărilor săngeroase.

Greva poștașilor francezi. După o știre mai nouă 2000 membri ai sindicatelor stabilimentelor electrice și miniere s'au declarat solidari cu poștașii și s'au alăturat grevei generale.

Moarte misterioasă. Cismarul P. Moldovan din comuna Biertan lângă Mediaș se duse în săptămâna trecută cu un preten al său în pădure ca să puște porumbi sălbatici. O femeie, care lucra într'o vîlă din apropiere, auzind în marginea pădurii o pușcătură, apoi un gemet și cădere unui corp la pământ, a plecat îndată într'acolo. Ajungând lângă un arbore, femeia l'a aflat pe Moldovan grav rănit, întins la pământ fără conștiință. Aliicele li intraseră de jos în sus printre picioare și s'au oprit în stomac, ceafa și brațele li erau sdrobite. Se crede că Moldovan și-a răzimat pușca de arbore și el s'a suiat în arbore, dar căzând jos, s'a lovit de pușca, care a luat foc. Pretenul lui Moldovan din depărtare a auzit pe femeie strigând după ajutor și s'a grăbit la față locului; se presupune că el n'a fost de față când s'a întâmplat nenorocirea. Moldovan în urma rănilor grave a incetat din viață.

In tipografia noastră se primesc imediat doi ucenici, unul pentru lucrările tipografice, altul la mașina de tipar. Aceia, cari vor avea mai multe clase gimnaziale sau reale vor fi preferați. A se adresa la tipografia A. Mureșianu.

În librăria Zeldner a apărut mersul tramvaielor și trenurilor pentru lunile de vară. Prețul broșurei 20 bani.

Reuniunea rom. de gimnastică și cântări din Brașov.

Recenta adunare generală a »Reuniunii rom. de gimnastică și cântări din Brașov« care — precum știm — și-a întrerupt anul acesta activitatea, a scos la iveală în mod drastic lipsa de interes a societății românești din Brașov față de această veche instituție românească cu un trecut atât de falnic. Lipsa aceasta de interes nu s'a manifestat numai în cursul anilor din urmă, prin scădereala succesiivă a membrilor ei activi și sprințitorii, care a avut drept urmare întreruperea activității reuniuniei în anul 1908/9, ci s'a manifestat îndeosebi și la recenta adunare generală, când din aproape 90 de membrii activi, sprințitori, fundatori și onorari cu drept de vot, au participat la adunarea generală deabia 30 membrii, între cari majoritatea covârșitoare membru-cântăreți.

În urma acestei apariții dureroase și totodată surprinzătoare, — căci comitetul reuniuniei se așteptase că la adunarea generală să se prezente un număr de membrii extraordinar de mare, care eventual, să tragă chiar la răspundere comitetul reuniuniei pentru întreruperea activității reuniuniei și convocarea întârziată a adu-

nării, — darea de samă a comitetului a rămas cunoscută numai unui cerc restrâns de membrii ai societății brașoveni, căci raportul comitetului, din cauze de economie, nu s'a fost tipărit. Deci pentru lămurirea situației reuniunii, despre care în urma securului raport publicat în »Gazeta« s'a scris și prin alte zile, vom resuma în următoarele, după actele, cari ni-s'au pus la dispoziție, constatăriile facute de comitet în adunarea recentă, rezervându-ne a ne spune și noi părerile în această cestiu.

Din raportul general al comitetului cetit în adunarea generală din 3 Maiu n. a. c. reproducem următoarea parte.

»...Deja la câteva săptămâni după reluarea repetițiilor secțiunii de muzică, d-l dirigent G. Dima s'a văzut nevoit a adresa președintelui reuniunii de cântări o scrisoare, în care fi notifică, că puținii membrii activi ai reuniunii cercetează foarte nerugul repetițiile și cere sanarea acestui rău, căci în caz contrar se va retrage din postul de dirigent, neînținându-se cont de condițiunile stipulate de d-sa cu ocazia reuniunii retragerei dimisiunei d-sale din postul de dirigent artistic al reuniunii.

»In fața acestei plângeri îndreptățite, care putea să aducă reuniunea noastră într'o nouă situație gravă, provocată de dimisiunea pusă în vedere a d-lui Dima, biroul comitetului a publicat în mai mulți numeri ai »Gaz. Tr.« un apel călduros, invitând publicul românesc din Brașov să se înscrie între membrii activi ai reuniunii, iar de altă parte președintele și secretarul reuniuniei au luat asupra lor angajamentul, pe care l-au și dus la îndeplinire, să roage personal pe membrii activi ai reuniuniei, mergând aș zicând din casă în casă, ca să cerceteze regulat repetițiile.

»Paralel cu aceste demersuri comitetul a hotărât în ședința sa din 30 Ian. v. 1908 să aranjeze o convenire socială cu intrare gratuită, ca și în modul acesta să se atragă interesul societății brașoveniene a supra reuniunii noastre.

Rezultatul dobândit prin aceste demersuri — durere — n'a fost satisfăcător.

Membrii activi, ce-i drept, au început să cerceteze ceva mai regulat repetițiile, — membri noi însă, fie activi, fie ajutători nu s'au înscriși, astfel că la ultimul concert dat în 17 Iunie v. 1908 numărul membrilor a fost deabia de 41, dintre cari 22 dame, 9 bărbați (membri activi) și 10 studenți.

Ce regres colosal, când ne reamintim că

la concertele date în vara și toamna anului 1906 — adeca numai cu doi ani înainte — numărul cântăreților a fost aproape o sută.

Dar nici sprijinul material al Reuniunii nu oferă un tablou mai îmbucurător. Membrii noii sprijinitori nu s'au înscriși, unii dintre membrii vechi au repăsat, iar partea cea mai mare dintre cei rămași induși în registrele reuniunii — au rămas datorii cu achitarea taxelor.

»In fața acestei situații desolate nu Vă poate deci prinde mirare, dacă reuniunea noastră n'a putut desfășura în anul de gestiune 1907/8 o activitate mai mănoasă. Ba trebuie să Vă mirați, că — pe lângă toate mizeriile semnalate — a fost încă posibil a da în genere un semn de viață.

Când în locul insuflețirii curate

pentru o instituție atât de ideală, cum este reuniunea noastră, trebuie pus în aplicare arcanul, cu care trebuie să prinzi pe singurătatea membru, ca să vină la repetiții, când în locul dragostei de neam,

care trebuie să îndemne pe fiecare să-si

cultive cântecile sale, trebuie să colinzi din casă în casă și să te rogi de unul și de

altru ca să vină să cânte — atunci trebuie

de fapt să ne mirăm, că reuniunea n'a

stagnat cu totul. Iar meritul principal, că

reuniunea nu și-a sistat deja în decursul anului activitatea, este incontestabil al

d-lui dirigent George Dima, care și-a căl-

cat pe înimă, deși și-a văzut dezconzidere

condițiile fixate de D-sa și cu mica

ceată de cântăreți cu chin cu viciu, a ținut

repetiții peste repetiții și în decursul

anului 1907/8 a putut debuta cu frumos

succes în două concerte publice...»

Varietăți.

De ce gonește cânele pe pisică și de pisică prinde soareci? Dușmănia, care e aici între câne și pisică n'a fost întotdeauna. El trăiau mai de mult în unire și sămpăcau cum nu se poate mai bine. Săiu la acelaș stăpân, care era tare multă de slujba lor. Dar dracu n'are de luv!... Să vedei ce-a fost la mijloc! Când auintrat în slujbă, au încheiat contract înge, ca să se știe fiecare ce are de făcu Vorba ceia: Mai bine o învoială la înout, decât o păruială la urmă. Cânele, că aleargă tot pe afară și nu scapă în cascadă doar din Joi în Paști, dă contral la mată ca să-l păstreze bine. Ea să-ă și-l pune în pod după o grindă. Soacii dracului, n'au de lucru, umblând cu șteșugul lor încoace și încolo dau pestel, și se vede că era cam unsuros, că iți-l-au ros de-i au mers petecele... L'au făcut senițe!

Rece ce trece și dela un timp i-se parecănelui că stăpânul nu se ține de cont. că-l năpăstuește, că nu-l hrănește după scrie la hârtie, că-l bate!... Se mai șindănesc ei aşa căte o leacă, până cândtr-o zi au făcut-o lată, său certat turcă! Atunci cânele plin de mânie, vine la piă și-i cere contractul ca să se răfuiască cu stăpânul.

Sica dă fugă în pod să-l iee de după rindă. Când colo, altă băcăna! Soare făcuse cuib în fârmăturile cele moi chărtie și hălduiuia ca în sănul lui Dumitru. Ea înfuriată sare asupra lor și-i gie pe căci li-prinde; pe urmă se ia la înă după ceilalți. Cânele așteaptă și stri căt il lua gura să-i aducă contractul și vede el că nu-l aduce, o ia la floa și mi-o tăvălestă și mi-o boțestă, c'abia căpăt teafără, fugind de nătingea păntul, iar cânele după dânsa c'erându-contractul.

Pu îl cere dela șoareci, pe cari unde-i este, nu-i mai întrebă cum ii chiamă dă gata cum pune laba pe ei!

Si atunci cânele să n'o vadă în ochi; că zăreste o ia la goană strigând săjătă contractul.

Si a băgat groaza în șoareci. Li păndește mama fociului. Si cum ii vede, nu-i mai tă, fiind că ei au măncat contractul și strică casa cu cânele.

Auzita în Tulcea. „Ion Creangă.” *

Cumânâncă milionară. Milionarii și miliard nu mai întrebuițează cutite, furculite înguri la masă. Dacă nu vrei să rămâni mând, trebuie să mânânci cu degetele, înțeles curate. De aceea, la mesele lor servesc acum mânăncări potrivite pe asemenea mod de mânare, precum ieșire pe pâne prăjită, strădi, costițe cari le poți înnea de os, iahnie de erci iarăși pe pâne prăjită, fripturi curtoși, salată de sparanghel, fragi cu ce, prăjituri mici, plăcinte cu magiunuri. Cafeaua trebuie să amesteci cu del după ce pui zăhar. Altfel ești silit săi amară.

Bibliografie.

»Emiu comemorativ». Sub titlul acesta a aj în laș un număr unic, care s'a imit gratis, scos de către librării-editoare Grossu et Comp., care cuprinde șansete date din viața lui Eminescu, moartea căruia se împlineste la 16 de ani. Librăria Ilii Grossu et Comp. va scoate cu ocazia reuniunii un album artistic-literar, tipări atelierele proprii, având un bogat mal literar și biografic și peste 100 de ilustrații. Pentru subscritorii din țară alti se va vinde cu 2 lei, iar după apariție prețul de 3 lei.

»Lucas« Nr. 10 a apărut cu următorul sun George Murnu: A VIII-a expoziție a vîmii artistice. I. U. Soriciu: Odă (poezie). Cluj: Homunculus Simion: Din (poezie). Victor Eftimiu: Zâna laculuzie. Ioan Adam: Poeme în proză. Clumină. Liviu Rebreanu: Răfuiala. Dă seamă. Cronică. Ilustrații: A. S. incipesa Maria: Flori. St. Luchian: Ghid din Filantropia. L. Basarab: Spălătorii A. Murnu: Din alte vremuri. N. Ver: Pogorârea de pe cruce.

I. Alex. Steriadi: Hamali. O. Spaethe: Gânduri. Fr. Stork: Bustul Doamnei C. C. S. D. Mirea: Cioban călare.

„Compassul Românesc“ de N. P. Petrescu partea I. și II. care conține și legea comercială. Se poate procura prin librăria A. Mureșianu, Brașov. Prețul ambelor tomuri plus 3 cor. 20 bani porto.

ULTIME STIRI.

Viena, 18 Mai. Ministrul de finanțe comun, Burian, a fost primit eri în audiență de Maj. Sa. Ministrul Burian a prezentat Maj. Sale un report asupra băncii agrare bosniace. Asupra acestei cestui se așteaptă avizul primului ministru, Bienenthal, care va avea ultimul cuvânt. În locurile competente nu se crede în demisuniea lui Burian.

Berlin, 18 Mai. Impăratul Francisc Iosif a invitat pe Wilhelm II să asiste la manevrele armatei austro-ungare ce se vor ține vara aceasta. Suveranul Germaniei a promis că va azista.

București, 18 Mai. Eri dimineata s'a iscat un foc în gara Filaret, căruia i-au căzut prădă cele patru magazine mari, în cari se aflau instalate Economatele centrale ale căilor ferate, între cari cantități enorme de explozibile, precum tuburi cu accid carbonic, accid empiric, butoane cu benzina, petrol și uleiuri minerale, cari exploda din secundă în secundă. Focul a putut fi localizat deabia la orele 1 p. m. Pagubele se urcă aproximativ la 4 milioane lei.

Constantinopol, 18 Mai. Eri dimineata au fost spânzurate cinci persoane: un căpitan de artillerie, un locotenent și trei polițiști.

Constantinopol, 18 Mai. Nouă reprezentanți diplomatici, printre cari ministrul României d-l Papiniu, au fost primiți în audiențe solemnse separate de Sultan spre a-i remite scriorile de acreditare. Marchizul de Pallavicini, ambasadorul Austro-Ungariei, va pleca mâne în concediu via Constanța.

Glume.

Asta-i... asta...

Preotul: Promiți că vei fi soție ne despărțită, credincioasă bărbatului tău, pe care-l vei însoții în toată calea vieții sale?

— Asta n'o pot promite, căci mirele meu e coșeriu (urluer, hornar).

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Branisces.

Dr. STEFAN N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena

Consultări

cu celebritățile medicale, cu specialiștii de la facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

Dr. Toma Madincea, medic militar emeritat, specialist pentru boalele interne (din lăuntru) și venețice, cu locuință în Kolozsvár (Cluj) Berda-Mozes utcă Nr. 2, colțul dela străzile Kossuth Lajos și Berde Mozes lângă colegiul unitar, ordinează dela oarele 11—12 a. m. și 2—4 p. m.

Aducem la cunoștință On. public,
că prețul apelor minerale și hygie-
nice din depositul nostru din stra-
da Aței Nr. 6 pe lângă schimbul
imediat al sticlelor este următorul:

Gloria	1 litru	12 fili

**„ECONOMUL“
INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACTII IN CLUJ.**

Prospect

pentru vinderea lor 400 acții rămase neoptate din emisiunea III.

In virtutea decisului adunării generale ordinare din 27 Februarie n. 1909, direcțiunea a fost autorizată a vinde 432 acțiuni cu prețul de K 120 — la vechii acționari — între cari pot fi numărăți posesorii celor 2000 acții din emisiunea I. și II. și cu 150 — la neacționari respective acționarii din emisiunea III.

Pentru de a putea duce la indeplinire acest concluz, cu o precizie, care să nu jignească interesele nici unuia dintre posesorii celor 2000 acții vechi, se oferesc prin aceasta spre vânzare la vechii acționari 400 acțiuni în proporția de 1:5 adecă tot o acție cu prețul de K 120 — după 5 acții vechi.

Inciat nu toți acționarii vechi ar uza de acest drept de opțiune, direcțiunea va vinde acțiunile rămase neoptate după propria sa chibzuială la acționarii vechi cu K 120 — și la neacționari cu K 150 — puncta. Pentru orientare, vechii acționari, cari doresc să cumpere acțiuni cu K 120 — peste numărul ce le compete conform proporției de 1:5 indicate mai sus și aceia, cari nu posed minimul de acții, ce îndreptățește la o opțiune, sunt rugați a aviza direcțiunea, câte acțiuni ar dori să cumpere în prețul de K 120 — și câte eventual în preț de K 150 —.

Acțiunile, ce vor rămâne nevândute după procedura propusă mai sus, să vor vinde în prețul de K 150 — per bucată.

Terminul final de opțiune să fixează cu 1 Iulie n. 1909 pentru toate cazurile, iar platirea întreg prețului acțiunilor până la 1 Noemvrie 1909.

Dividenda acțiunilor cumpărate să incepe cu 1 Ianuarie 1910, iar pentru anul 1909 să plătesc interese de 5% dela ziua platirii.

Cluj, în 24 Aprilie 1909.

(565,1—1.)

Direcțiunea.

**Dela librăria „GAZETEI“ Brașov
se pot procura următoarele cărți**

(La cărțile aici înșirate este a se mai adaugă pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandări.)

„Opere complete“ de N. Nicoeanu, C. Stamati și V. Carlova la olală intro singură Brosură. Prețul 1 cor. 50 plus porto 10 bani.

Din opere complete a lui Ioan Creangă a apărut ediția a doua. Prețul 1 cor. 50 fil plus 20 b. porto.

O. Goga „Poesie“ din editura „Mînerva“ premiate de Academie și costă numai 1 cor. plus 10 bani porto.

Nestor Urechiă: „In Bucegi“ (Narătiv) Format octav mare pagini 285 prețul 1 cor. 50 plus 20 porto.

„Popasuri vânătoarești“ de Ion Bârseanul pe 205 pagini formatul octav mare prețul cor. 1.50 bani plus 20 bani porto.

M. Sadoveanu. Amintirile căpraru-lui Gheorghita. Pagini 280. Prețul Lei 2.

Ludovic Daus: „Doamna Oltea“ (Mama lui Stefan cel mare) poem dramatic în versuri. Muzica de d-l D. G. Chiriak. Piesa aceasta s'a jucat pentru prima oară pe scena Teatrului național din București în seara de 19 Noemvrie 1904 la reprezentarea de gală dată cu ocazia jubileului de 400 ani dela moartea lui Stefan cel mare. Poemul e scris pe 62 pagini. Costă 1 coroană plus 10 bani porto.

D. C. Moruzi: „Ruși și Români“ c'o prefată de N. Iorga. Prețul cor. 1.50.

„Căluza statunilor balneare“ de Aurel Scurtu. Prețul 1 cor. 50 fil. plus 20 bani porto.

N. Iorga: „Negotul și meșteșugurile în trecutul românesc“. Prețul cor. 2.50.

„Doamne ajută-ne“. Schițe din popor de Romulus Cioflec, à 2 coroane plus 10 bani porto.

Al. I. Odobescu opere complete. Vol. I. Pagini 360. Prețul Lei 1.50.

Sandu Aldea „Cărticica plugarului“ — 50 bani plus 10 bani porto.

„Două neamuri“ de Sandu Aldea cu cuprinsu următor: Un arădaș, Despartire, La țără, A-asa, Tiperește, Nepotul lui Mihali, Seri de iarnă, Invățăbitii, O afacere. La oaste, A-te învelești, Singură, Seceta Pierzanie, Ogorul strămoșesc. Prețul 1 cor. 50 plus 20 bani porto.

— Romanul „Robia Banului“ de Sofia Nadejde a apărut în o nouă ediție și se afișă la tipografia și librăria A. Mureșianu în preț de 2 Lei plus 30 bani porto.

„Dacă și fi a păsărește“ romană frumoasă pentru voce și piano, cuvintele de I. Ioanovits, compusă de d-l Stefan C. Voicu. op. 1. prețul 80 bani plus 5 bani porto.

„Gelosii“, comedie într'un act, după germană, de Moșul. Brașov. Tipografia A. Mureșianu 1905. O piesă foarte potrivită pentru diletanții noștri dela sate și orașe (pentru 3 domni și 2 dame). Prețul 40 fileri franco.

**Cursul la bursa din Viena.
Din 18 Maiu n. 1909**

Renta ung. de aur 4%	114
Renta de corone ung. 4%	1340
Imp. căl. fer. ung. în aur 3 1/2%	8830
Imp. căl. fer. ung. în argint 4%	9410
Bonuri rurale croate-slavone	9435
Impr. ung. cu premii	199
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	14525
Renta de hârtie austriacă 4 1/2%	9660
Renta de argint austriacă 4 1/2%	9645
Renta de aur austriacă 4%	11745
Renta de corone austriacă 4%	9640
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	8680
Losuri din 1860	15975
Acții de ale Bâncei ung. de credit	1770
Acții de ale Bâncei austriacă de credit	749
Acții de ale Bâncei austro-ung.	63775
Napoleondori	904
Mărți imperiale germane	11712 1/2
London vista	23952 1/2
Paris vista	9527 1/2
Nero italiene	9460

Cursul pieței Brașov

Din 19 Maiu n. 1909	
Bancnote rom. Cump. 1890 Vend.	18.96
Argint român	18.70
Liře turcesc	21.40
Scris. fonic. Albine 5%	100
Ruble Rusești	2.51
Napoleondori	19.04
Găbeni	11.20
Mărți germane	117--
	11725

Pilule purgative zaharisite

ale lui

Philipp Neustein.

(Pilule Elisabeth a lui Neustein.)

Sunt și se preferă preparatelor similară în totă viață. Aceste pilule nu conțin substanțe stricăcioase. Se folosesc cu cel mai mare efect la boala de până sunt ușor purgative, curăță săngelul. Foarte folosoare și nevătămoare la

Constipații,

care este cauza multor boale. Zaharisite le iau bucuros și copii.

O cutie cu 15 Pilule costă numai 30 b. 1 Sul cu 8-cutile care conțin 120 Pilule costă numai 2 cor.

La trimitera prețului de 2 cor.

45 bani se spedeaază 1 Sul franco.

Atențiuie! A se feri de imitații. Să se ceară Pilule purgative ale lui Philipp Neustein. Veritabil numai când cutia este provăzută cu instrucții și cu marca protocolată de scut, cu tipar roșu și negru St. Leopold și subscrise „Philipp Neustein, farmacie“. Învățătoarele sunt subsemnate cu firma noastră

Farmacia Philipp Neustein
la „Sf. Leopold“, WIEN I Plankengasse 6.
Se capătă în toate farmaciile.

La prea înalta poruncă a **Maiest. Sale Apost. c. și reg.**

A XXXIX. LOTERIE de Stat c. și r.
pentru scopuri de binefaceri în Austria.

**Loteria acăsta unică în Austria legal concesionată conține 18.399
căștiguri în bani gata în sumă totală de 513.600 Cor.**

Căștigul principal 200.000 corone bani gata.
Tragere urmăză irevocabilă în 17 Iunie 1909. **Un los costă 4 corone.**

Losuri se capătă la secțiile loterilor de stat în Viena III Vordere Zollamtstrasse 7. Colectații de loterie, Trafici, la oficile de dare, poste, telegraf și căferăte, zarafii etc. Planuri pentru cumpărători gratis.

Losurile se trimit france.

Directia c. r. a loteriei.
Secția loteriei de stat.

**In-dispensabil pentru
DAME**

**Cel mai bun cosmetic
Crema MARGIT a lui Földes**

de la J. Földes

depărtează după câteva zile pistrii, pete de ficat, sgrăbiște și alte necurătenii de piele. Netezește încrețurile și face obrazul alb, fris și juvenil. **Prețul unui borcan mic 1 cor., mare 2 cor.**

ARTICOLE SPECIALE de TOALETĂ: Pudra Margit 1 cor. 20 b., Săpun Margit 70 b.; Pasta de dinți Margit 1 cor.; Apă de obraz Margit 1 coroană. — Trimite cu rembursă sau primind prețul. Producătorul: **CLELENS & FÖLDÉS**, farmacist în ARAD.

Se capătă în toate farmaciile.

Deposit principal în Brașov: Julius Hornung, Emil Jekelius Fr. Kelemen, V. Klein, B. Kugler, Lang & Theil. droguerie; E. Neustädter, H. Oberth, V. Roth, Fr. Steiner, Teutsch & Tartler, droguerie. Sighișoara: A. V. Lin-gner, farmacie.

TIPOGRAFI

A. Mureșianu

Brașov, Tergul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provăzut cu cele mai bune mijloace tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în poziție de a putea executa orice comande cu promptitudine și acurateță, precum:

**IMPRIMATE ARTISTICE
în AUR, ARGINT și COLORI.**

**CĂRȚI DE SCÎNȚĂ,
LITERATURĂ și DIDACTICĂ**

STATUTE

EI PIEMONTESE

**BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE**

PROGRAME ELEGANTE

**BILETE DE LOGODNĂ și DE NUNTA
DUPĂ DORINȚĂ și în COLORI.**

ANUNȚURI

Comandele eventuale se primesc în bioul tipografiei, Brașov Tergul Inului Nr. 30, în etajul, îndărăpt în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugămă să le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul 10 fileră se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria de pe parcul Rudolf și la Eremias Nepotii.